

Soạn Văn: Sự phát triển của từ vựng (tiếp theo)

I. Tạo từ ngữ mới

Câu 1 (trang 72 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- *Điện thoại di động*: Điện thoại nhỏ, không dây, được sử dụng trong khu vực phủ sóng của hãng cho thuê bao.
- *Kinh tế tri thức*: Nền kinh tế cần có hàm lượng tri thức cao.
- *Sở hữu trí tuệ*: Quyền sở hữu, sử dụng với kết quả lao động trí óc cao.
- *Đặc khu kinh tế*: Khu vực kinh tế chuyên dành riêng để thu hút vốn đầu tư của nước ngoài.

Câu 2 (trang 73 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Những từ ngữ trong tiếng Việt được cấu tạo theo mô hình X + tặc là: *Không tặc, hải tặc, lâm tặc, tin tặc, đạo tặc, ...*

II. Mượn từ ngữ của tiếng nước ngoài

Câu 1 (trang 73 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Những từ Hán việt trong đoạn trích:

- a. *Thanh minh, tiết, lễ, tảo mộ, hội, đạp thanh, yến anh, bộ hành, xuân, tài tử, giai nhân*
- b. *Bạc mệnh, duyên phận, thần, linh, chứng giám, thiếp, đoan trang, tiết, trinh bạch, ngọc*

Câu 2 (trang 73 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Những từ tiếng Việt dùng để chỉ các khái niệm:

- a. AIDS (viết tắt của từ Acquired Immune Deficiency Syndrome)
- b. Marketing (từ gốc Anh).

Các từ trên đều có nguồn gốc từ nước ngoài.

Luyện tập

Câu 1 (trang 74 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Mô hình có khả năng tạo từ ngữ mới như kiểu x + tặc:

- X + nghiệp: Nông nghiệp, công nghiệp, ngư nghiệp, thương nghiệp,...

- X + viện: Thư viện, học viện, bệnh viện, thẩm mỹ viện, ảnh viện,...
- X + hoá: Ôxi hoá, lão hoá, công nghiệp hoá, thương mại hoá, hiện đại hoá,...

Câu 2 (trang 74 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- *Thương hiệu* là nhãn hiệu hàng hóa được người tiêu dùng biết trên thị trường.
- *Cầu truyền hình* là hình thức xem truyền hình tại chỗ, có thể đối thoại trực tiếp với nhau thông qua Camera tại các khoảng cách xa.
- *Đa dạng sinh học* là phong phú về gien, về giống loài sinh vật trong tự nhiên.
- *Đường cao tốc* là đường được thiết kế riêng, cho phép xe chạy với tốc độ cao.
- *Thư điện tử* là thư được gửi qua mạng internet.

Câu 3 (trang 74 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

- Từ mượn tiếng Hán: *Mãng xà, biên phòng, tham ô, tô thuế, phê bình, phê phán, ca sĩ, nô lệ*.
- Từ mượn ngôn ngữ Châu Âu: *Xà phòng, ô tô, ôxi, radiô, cà phê, canô*.

Câu 4 (trang 74 sgk Ngữ Văn 9 Tập 1):

Từ vựng thường được phát triển bằng hai cách thức:

- Phát triển nghĩa của từ: Nghĩa gốc, nghĩa chuyển.
- Phát triển về số lượng từ ngữ: Tạo từ ngữ mới hoặc mượn tiếng nước ngoài.
- Từ vựng của một ngôn ngữ luôn thay đổi để đáp ứng nhu cầu giao tiếp, nhận thức của con người trong điều kiện tự nhiên, xã hội không ngừng vận động, phát triển.